

Poštovani čitatelji,

Dopustite da se osvrnem na problematiku vezanu uz rad «Biodizelsko gorivo u Hrvatskoj – tehnološka i poslovna koncepcija», kojeg smo objavili u prošlom broju našeg časopisa.

Živimo u vremenu u kojem smo svjedoci ubrzanog napretka čovječanstva, nedvojbeno vezanog uz sve veću potrošnju energije. Bez obzira tko i kako intepretirao scenarije proizvodnje i potrošnje energije u svijetu, sa svakom promjenom cijene naftnih derivata (nafte) ne možemo se ne upitati – gdje je granica? Što nam je alternativa?

Upravo je tehnološki napredak (unatoč rastućoj potrošnji) omogućio dostupnost i eksploataciju rezervi nafte i plina na većim dubinama te produžio trajanje sadašnjih rezervi, ali potakao i korištenje obnovljivih izvora, koji postaju sve značajniji u XXI. stoljeću, stoljeću obnovljive energije.

Biološki izvori energije služili su čovjeku primarno kao izvor hrane, a danas, uvažavajući načelo održiva razvitka, sve se više koriste i za proizvodnju energije. Od svih obnovljivih izvora energije najveći potencijal predstavlja biomasa, te će njezina uloga biti sve važnija i u području primjene motornih goriva, čemu pridonosi i sama automobilska industrija pratećim promjenama i modernizacijom klasičnog motora u cestovnim vozilima.

Praktični primjer korištenja biomase u najširem smislu predstavlja sustav proizvodnje i potrošnje biodizelskog goriva koji povezuje područje agrara, ratarstvo, stočarstvo, kemijsku industriju, proizvodnju mineralnih gnojiva, procesnu industriju, automobilsku industriju, zaštitu okoliša, sustav državnih poticaja i fiskalnu politiku. Biodizelsko gorivo, odnosno njegova proizvodnja ne podrazumijeva samo gradnju jednog postrojenja, nego kreiranje sustava reprodukcijuskog proizvodnog niza koji se sastoji od više segmenata, koji bitno utječu i na ekonomiku čitavog lanca. Reprodukcijski lanac proizvodnje biodizelskog goriva predstavlja primjer integriranog sustavskog pristupa za multidisciplinarno i višerazinsko vođenje procesa proizvodnje uzevši u obzir sve okolišne i tržišne uvjete. To je zapravo primjer procesa koji se primarno ne temelji na ekonomskoj isplativosti (cijena proizvodnje biodizela još uvijek je veća od dizelskog goriva dobivenog preradom nafte), nego na kompenzacijskim rezultatima čitavog sustava – od «polja do motora». Ovakav sustav uključuje niz nusprodukata – od sirovine za hranu u stočarstvu do gotovih i poluproizvoda koji se mogu valorizirati na tržištu (glicerol, metilni esteri masnih kiselina) i time pridonijeti ekonomici sustava, a samo biodizelsko gorivo predstavlja i važan energent prilagođen uvjetima nametnutim zaštitom okoliša.

Koncept održivog razvoja, povećana svijest i skrb javnosti o očuvanju okoliša u agrarnom području potiču značajne promjene u odnosima unutar reprodukcijuskog proizvodnog lanca biodizelskog goriva i dodatni su poticaj suradnji sa stručnjacima različitih područja i specijalnosti kako bi se uvele nove tehnologije koje bi učinkovitije

upotrebljavale energetske resurse, proizvodile čistiju energiju i smanjivale zagađenje.

Anketa o obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti u Hrvatskoj, koja je provedena u organizaciji Energetskog instituta «Hrvoje Požar» i Zavoda za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a koja je obuhvatila stanovništvo Rijeke (600) i Zagreba (900 ispitanika) 2004. godine, pokazala je da više od 70% ispitanika podržava korištenje energetske tehnologije i izvora energije koji su manje štetni za okoliš, čak i u slučaju više cijene tako dobivene energije. Ovakvo stajalište javnosti jedan je od preduvjeta za korištenje novih/obnovljivih izvora energije i novih tehnologija uopće.

No, osim pozitivnog stajališta javnosti, velikog broja izrađenih studija i radova naših stručnjaka na ovu temu unatrag nekoliko godina, realizacija proizvodnje biodizela u Hrvatskoj dio je i državne politike i još je na početku.

Iako biodizelsko gorivo danas ne može zamijeniti dizelsko gorivo dobiveno preradom nafte, ipak zauzima značajnu ulogu u nacionalnoj industrijskoj ekonomiji Europe, a trend porasta proizvodnje i potrošnje biljnih ulja u svijetu i u EU - sve više postaje globalni biznis.

Ekološka perspektiva danas je stvarnost i postaje potreba koja će svakako utjecati na daljnji razvoj i smjer kreiranja takvih procesa koji će svoje djelovanje usmjeriti na učinkovito upravljanje postojećih resursa - bilo mineralnih, biljnih ili životinjskih.

Vaša gošća urednica,

Vesna Kučan Polak